

Robert Simonišek

Pisateljev sen

Zbudil se boš v dan, ki se ti bo zdel enak preostalim, vendar boš pozneje spoznal, da je bil to najusodnejši dan v tvojem življenju. Sedel boš v središču mesta, pil pomarančni sok in bral tekst. Prepuščen boš razmišljanju o svoji prihodnosti. Drvel boš s hitrimi koraki, da bi uredniku oddal knjigo, ki si jo pripravljaj več mesecev. Na eni izmed ozkih ulic boš z ramenom zadel v žensko.

Opravičila se ti bo, se sklonila nad raztresene liste, medtem ko vaju bodo kot drobci stekla zasuli glasovi mimoidočih korakov. Stal boš tam sredi ulice in edino, kar ji boš lahko odgovoril, bo, da je bila kriva tvoja prehitra hoja.

Ženska se bo dvignila, z rokami popravila zmedo, videla bo naslovnico in se nasmejala. Zazrl se boš v modrino njenih oči, in ko se ti bo približala njena postava, boš vonjal parfum. Dogodku ne boš pripisoval nobenega pomena, ker boš ves čas mislil na urednika, na stvari, ki naj bi bile že oddane. V zglednem času ti bo uspelo dostaviti besedilo. Zima bo umila nebo. Zrak se bo pomladil. Dobil boš pismo urednika, ki bo zahteval od tebe popravke. Zaprl se boš med štiri stene, več dni brusil tekst, se zbujal kot mesečnik in delal nočne obhode mesta. Po končanem delu se bo raven viskija v steklenici konstantno nižala. Čez nekaj mesecev boš še vedno sedel v najetem stanovanju blizu središča mesta. Vedel boš, da je knjiga uspešno končala v knjigarni in da je bilo prodanih dovolj izvodov. Razmišljal boš o motivih za novo pisanje. Vedel boš, da je plačilo za knjigo, ki je na tvojem bančnem računu, pomembno, vendar v ničemer ne spreminja sloga tvojega življenja. Hodil boš od stene do stene in raziskoval cene stanovanj. V svojo malo omarico boš zlagal oprana oblačila in izločil neuporabna. Na tvoji mizi bodo računi, ki jih boš moral plačati. Bral boš oglase, v katerih ponujajo različne službe.

Kot mož v poznih dvajsetih letih boš tehtal različne možnosti, ko te bo presenetil klic: dala ti bo vedeti, da je njeno ime Zarja, da je pravkar

prebrala tvojo knjigo in da je dobila tvojo telefonsko številko na uredništvu. Razkrila ti bo, da je ona tista ženska, ki si jo nekoč srečal na ulici, in da bi rada šla s tabo na kavo. Ti boš v začetku okleval, češ da nimaš pogostih stikov z bralci. Nikakor si ne boš mogel priklicati v spomin njenega obraza, dokler ne boš iz radovednosti privolil v srečanje pred gledališčem.

V tvojih mislih se bodo porajali številna vprašanja in pomisleki, toda še vedno se ne boš spomnil, kdo je oseba, ki te je povabila. Zaradi radovednosti in vznemirjenja ne boš mogel zaspiti; to boš poskušal premagati z nočnim pisanjem. Delal boš vse do zgodnjega jutra in boš zaspal na kavču; prebudilo te bo ptičje petje zgodnjega dopoldneva. Odšel boš skozi park, in ko se boš vrnil, boš nadvse natančno predelal poglavje, ki je bilo napisano ponoči. V zgodbah ne boš našel nič vznemirljivega, zato boš tekst večkrat opustil in se nato kot leopard spet pognal med stopnice poglavij. Prepoznal boš to notranje urjenje, ki je vedno tek na dolge proge. Razmišljal boš: *Tekst je kot hiša, in če nima oken, nima življenja*. Vedel boš, da potrebuješ spremembo, škandal, ki bi razburkal tvoja čustva. Po kosilu, ki ga boš kuhal samo zase, se boš odpravil v mesto, v katerem boš imel opravke na banki in na pošti. Zaneslo te bo v knjigarno in kupil boš enega izmed najnovejših izvodov kriminalke, samo zato, da bi preusmeril tok svojih misli. Posmehoval se boš poceni razlagi na platnici knjige. Končal boš za mizo kavarne pred gledališčem in se pretvarjal, da v tej množici lahko bereš.

Približala se ti bo ženska srednjih let. Od daleč boš prepoznal ta obraz v množici, to brezskrbno hojo, sladki vonj parfuma, ki je nekoč zmotil monotonost tvojega dne. Na začetku boš ocenjeval njeno starost, njene gibe, ki se ti bodo zdeli zrejši od tvojih. Prisedla bo z nasmeškom, ki se ti bo zdel izurjen, nekoliko zaigran. Vznemirilo te bo njeno glasno govorjenje o tvoji knjigi, ki ga bodo slišali ljudje v kavarni. V tebi bo to vzbujalo sramežljivost, zato boš poskušal preusmeriti temo pogovora na drug tiri.

Ne da bi načrtoval, boš neznano damo vprašal, kje živi in s čim se ukvarja.

Slišal boš dolgo zgodbo o njenem življenju. Razložila ti bo pot od svojega otroštva do ločitve, ki jo je doživela pred kratkim. Med pogovorom bosta večkrat naročila rdeče vino. Opazil boš, da ne uporablja šminke, da nima nalakiranih nohtov in da je njen obraz poln drobnih peg. Spominjal te bo na neko osebo iz otroštva, ki ti je bila zelo blizu, vendar ne boš mogel ugotoviti, na katero. Dolgo boš poslušal o njenih padcih in vzponih ter dajal vtis razumevajočega moškega. Vse skupaj se ti bo zdelo zabavno in primerno tvojim razmeram. V njenih izrečenih stavkih boš zaznaval kanček ironije in sproščenosti. Izvedel boš, da ženska živi nekaj minut hoje od glavne ulice, da se ne ukvarja več z ničimer, da je bila

nekaj časa odvetnica, da za finančno plat zdaj skrbi njen oče, ki da je sodnik. Pomislil boš, da so njena pripoved in njene izkušnje dober uvod za zgodbo, ki jo iščeš že več tednov, vendar se boš globoko v sebi odrekal takšni koristoljubnosti. Tudi ti boš govoril o svojem življenju, vendar veliko dolgočasneje, skrivnostneje in bolj zadržano, z nekaj previdnosti, kajti vedel boš, da tako vzbujaš večje zanimanje. Kajti njej se bo zdelo tvoje enolično življenje presenetljivo in gledala te bo v najsijajnejši luči.

Razpredala bo o svobodi, ki da si jo lahko privoščijo edino pisatelji, kadar predstavijo svoje ideje bralcem. Presenečen boš nad tem, kako diskretno bo pohvalila tvojo knjigo, in ko bo začela govoriti o mladeniču, ki na svojih potovanjih doživlja preobrate ter avanture, boš vedel, da je ženska, ki na licih razkriva rdečico, prebrala knjigo do konca. Nato bo potožila, da je njeno življenje z očetom včasih dolgočasno, da pa občasno preganja to monotonijo s potovanji.

Nekaj časa boš molčal, potem boš naročil vino. Poskušal ji boš razložiti, da je tvoje življenje naporno, da pa se ne pritožuješ in da je poglavitna prednost tvojega poklica to, da lahko razpolagaš s svojim prostim časom.

Povedal ji boš, da pisatelji pogosto živijo nepredvidljivo, kaotično življenje in da to protislovje dostikrat omogoča njihovo ustvarjalnost, saj lahko iz svojih lastnih izkušenj črpajo neposredno, surovo energijo, ki je najbolj nujna za dobre romane. Zdelo se ti bo, da ji preveč nakladaš, in čutil boš vino v svoji glavi. Omenil ji boš Hemingwaya in Lawrencea, pri tem pa se boš znova spominjal njunih romanov in nehote primerjal njune like s sabo.

Na vajino mizo bo začel pršiti dež. Povedala ti bo naslov hiše, v kateri živi s svojim očetom, in še preden se bosta poslovila, boš dobil povabilo na večerjo. Sprejel boš to vljudnostno gesto in se naslednji dan pojavil pred njenimi vhodnimi vrati. Stal boš pred veličastnim vhodom meščanske hiše, pred katerim se boš znašel prvič, in z očmi meril višino velikanske zgradbe. Odprla ti bo ženska v rdeči večerni obleki, ki bo vpijala tvoje oči. Lahkotno se boš nasmehnil in vstopil. Izročil ji boš buteljko rdečega vina. Sprehodil se boš po veži hiše, v kateri ne bo manjkalo starega pohištva, hrastovih omar, slikarskih portretov sorodnikov in omaric s kitajskim porcelanom. Ženska ti bo razkazala hišo, peljala te bo iz sobe v sobo. Videl boš prvo nadstropje, v katerem bodo kuhinja, kopalnica, dnevna soba, toaletni prostor, soba za goste, spalnica in delovna soba. Po lesenem stopnišču se bosta dvignila v drugo nadstropje, v katerem bodo druga kopalnica, spalnica, pisarna njenega očeta in dve prazni sobi. Hiša bo prostorna, svetla, stropi visoki, stene bodo krasile izrezljane intarzijske. V njenih gibih boš začutil neznansko veselje

in užitek, ki se kaže v njeni naravi, v njenih skoraj koleričnih reakcijah. Šla bosta v kuhinjo in večerjala. Govorila ti bo o svojih kuharskih sposobnostih, ki da v moderni družbi pridobivajo veljavo. Jedel boš pečene purane, politega s slastno omako, in riž s prilogami. Debele kaplje rdečega vina se bodo točile v elegantne kozarce. Ves čas bo gledala, kako uživaš hrano, in govorila ti bo o svojem očetu, ki da se vrne zvečer. Razložila ti bo, da je hiša prevelika za dve osebi, da pa jo je dal zgraditi njen ded in zato nikoli ne bo šla v prodajo. Povedala ti bo, da se v njej počuti majhno in da ima preveč dela s pospravljanjem. Vsake pol ure boš slišal glasen udarec velike stenske ure, ki bije v verandi.

Zatrjevala bo, da bi bilo stanovanje živahnejše, manj pust, če bi se kdo vselil, in da je hiša v središču mesta grajena za veliko družino. Omenila ti bo, da je v hiši delovna soba, ki je nihče ne uporablja, da ima prostor brezžično elektronsko povezavo in da je v sobah več postelj. V bežanju pogleda, v njenih zenicah in kretnjah, ki te bodo hipnotizirali, boš prepoznal namigovanje, dokler ne bo dokončno odvrгла svoje maske in izjavila, da se lahko vseliš v stanovanje, ne da bi ti bilo treba plačevati najemnino, z izgovorom, da je to idealen prostor za nekoga, ki piše in potrebuje mir.

Kos purana se ti bo zataknil v grlu, zato ne boš dal nobenega odgovora, pač pa boš zvrnil kozarec vina do dna. Zardel boš zaradi njene neposrednosti in mamljive ponudbe. Počutil se boš ogroženega, hkrati pa se ti bo zdela ideja o preselitvi laskava, čeprav nezdržljiva z metodami tvojega dela.

Svojo samostojnost boš branil z dolgo razlago o tem, da tvoje malo stanovanje nedaleč od središča povsem zadovoljuje tvoje trenutne želje in potrebe in da zato za zdaj ne razmišljaš o selitvi, da pa si ji hvaležen za njeno velikodušno ponudbo.

Na koncu obeda boš opazil, da je njen krožnik ostal nedotaknjen. Govoril ji boš o svojih knjigah, ki so bile napisane v preteklosti. Zaradi njene prijaznosti in lepote se boš vedel skrajno gentlemansko. Niti pomislil ne boš, da bi bil vsiljiv. In zaradi njene pokroviteljske narave se boš počutil nedoraslega, kot da bi bil objekt poskusa pod njenim budnim očesom. Rekla ti bo, da je bolje, da preideta na tikanje, in samo prikimal boš. Ob mraku se bosta poslovila in ženska te bo, medtem ko se boš obotavljal na vhodu, poljubila na obraz. Prižela se bo k tebi, te prijela za roko in te povabila na večerjo, ki naj bi bila naslednji teden v družbi njenega očeta. V tišini se bosta razšla.

V svojem malem stanovanju se boš sprehajal na levo in na desno po delovni sobi, ki je tudi dnevna soba, ki je tudi spalnica in poleg kuhinje edini prostor. Razmišljal boš o vplivu tega srečanja na svoje življenje. Poskušal se boš posvetiti delu, vendar se bodo tvoje misli vračale v

veliko, svetlo meščansko hišo, v kateri živi ženska in v kateri vsake pol ure odbija bronast glas. Gledal boš številne police, na katerih se zbira enciklopedija tvojih najljubših avtorjev, in pomislil boš, da imaš preveč knjig. Napisal boš nekaj strani, odšel ven in hodil med drevjem. V samotnem večeru boš začutil minljivost svojega življenja in trenutka, v katerem ustvarjaš, začutil boš, da vse, kar nastaja na papirju, izginja in se obrača stran od tebe: *Besede so kot rojstvo, ki prihaja skozte, prižmejo se k tebi, te pobožajo, potem jih ukrade čas in na koncu se odtujijo od tebe. Tisti, ki piše, je le prevodnik med tem, kar je še neubesedeno, in tem, kar je povedano.* Spet se boš posvetil svojemu delu in motil te bo glasen prometni trušč. Na vsak način se boš želel izogniti mislim o ustvarjanju. Pomislil boš, da bi potreboval miren delovni kotiček in več prostora za razmišljanje. Spomnil se boš svojega znanca, ki živi v veliki hiši, in mu zavidal. Nikogar ne boš poklical.

Naslednji dan se boš znašel v jedilnici skupaj z Zarjo in njenim očetom. Sedeli boste za veliko ovalno mizo, na kateri bo več vrst jedilnega pribora. Sobo bodo krasili svečniki in baročni lestenci. Med visokimi kozarci bodo razstavljene steklenice vina s čudnimi francoskimi in španskimi imeni. Ti in sodnik si bosta sedela nasproti. Dva odrasla moška z različnimi izkušnjami, ki sta zrasla v popolnoma različnih svetovih in z nasprotujočimi si nazori. Z nezmožnostjo popolne sprave v svojih pogledih na svet. V začetku ti bo povedal družinsko zgodbo, v katero je bila vpletena njegova nekdanja žena. Spoštljivo ga boš poslušal in poskušal razumeti. Mož te bo presenetil s svojo sproščenostjo in smislom za humor, ki ga ne boš pričakoval. Postavljal ti bo vljudnostna vprašanja in nikoli te ne bo poskušal spraviti v zadrego. Gledal boš njo, tokrat v črni obleki in z zlatimi uhani, kako se premika iz jedilnice v kuhinjo, vonjal boš njen francoski parfum in v tvojih zenicah bo raslo poželenje. Videl boš bleščečo ogrlico, ki bo visela okoli njenega ozkega vratu. Pogledoval boš zdaj žensko zdaj sodnika in ugotovil, da sta si osebi, s katerima si se zapletel v pogovor, neverjetno podobni: *Njuna obraza sta povsem enaka. Lahko bi bila vsak polovica ene osebe, njen moški in ženski del.* Jedli boste pečenega purana v omaki in vsake pol ure boš zaslišal udarec ure, ki odmeva po vsej hiši.

Sodnik se bo opravičeval, ker ni prebral nobene tvoje knjige. Omenil bo, da Zarja ves čas govori, da si tankočuten opazovalec resničnosti. Ko bo našteval imena klasikov iz tuje literature, boš opazil, da je mož precej načitan in da njegov spomin peša. Zamislil se bo in izrazil upanje, da bo lahko več bral, ko bo čez nekaj let v pokoju, in obžaloval bo, da je pri svojem delu zdolgočasen in obremenjen s suhoparno sodniško papirologijo.

Poskušal boš slediti smislu njegovih besed. Pojasnjeval boš, da ima vsako delo svoje zakone, ki jih hočeš nočeš moraš sprejeti, če hočeš biti uspešen v svojem poklicu.

Mož bo pritrjeval tvojim izjavam in poudarjal, da je treba žrtvovati silno veliko osebnega časa, če si želiš ustvariti dobro kariero, ki je danes glavni motor uspešnega posameznika. Na svoj počasni način bo vstal, nazdravil in zaželel lahko noč.

Ostal boš sam v njeni družbi. Prisedla bo bliže in se zapletla v tvoje dlani, poljubila te bo na vroče ustnice. Zavrtelo se ti bo od njenega zapeljevanja in od kozarcev vina. Klečala bo pred tabo, medtem ko boš ti sedel, in nagovarjala te bo, da se preseliš v veliko hišo.

Spet bo razpredala o tem, da je v hiši dovolj prostora, kako nesmiselno je, da je prazna, da je to že omenila svojemu očetu in da je ta ideja tudi njega močno razveselila. Zaničala bo, da te poskuša v kar koli prisiliti, in rekla, da lahko, če se kdaj odločiš za to možnost, pokličeš, pripelješ svoje stvari v hišo in uporabljaš vse prostore razen zgornjih, v katerih je njen oče.

Razmišljal boš o tem predlogu in zrl v krepostno žensko, ki bo klečala pred tabo. Pomislil boš, da si nisi zaslužil takšnega povabila, in ustrašil se boš, da bi bila tukaj tvoja svoboda omejena, postavljena v okvire dveh odraslih ljudi, ki ju ne poznaš. Poskušal se boš prepričati, da nisi takšen individualist, da ne bi zmožl življenja v dvoje oziroma v troje. Nihal boš med dvema odločitvama. Gledal boš njeno lobanjo in predstavljal si jo boš staro, brez las in z zgubano kožo. Poljubil boš to mlado žensko, ki si jo šele pred kratkim spoznal. Prijela te bo za roko in šla bosta po stopnišču, v njeno hladno, veliko spalnico. Veter bo gubal zavese. Ženska se bo slekla počasi, zagrnila bo okno in gola bosta šla med odeje. Božala te bo z golimi rokami in njeni gibi bodo kakor mehka roka šivilje, ki dela vozle v žametu. Spoznala in združila se bosta, dva žejna puščavnika. Vso noč se bosta vroče ljubila, ko bo luna z avreolo edina metala hlad med vaju.

Zgodaj boš vstal, še preden bo sonce dokončno razsvetlilo hišo, ne da bi poljubil speče žensko telo. Na vzglavniku boš zagledal svoj in njen monogram in ne boš našel ustrezne razlage. Potihoma boš oblekel dišečo belo srajco, se spustil po stopnišču, ne da bi naletel na sodnika. Vendar boš čutil, da je vstal pred tabo in da je vonj kave tisti, ki dokazuje njegovo navzočnost v kuhinji. Načrtno se boš izmuznil jutranjemu pogovoru z njim in se vrnil v svoje malo stanovanje. Skuhal boš kavo, nato še čaj, odšel boš pod prho, prižgal boš računalnik in nadaljeval delo. Prebiral boš vse možne časopise in se zmrdoval nad vedno istimi temami. Odšel boš ven po nakupih, in ko se boš vrnil, boš poskušal napisati novo zgodbo. Vendar se ti bodo vsi motivi, ki si jih načrtoval, zdeli nesmiselni

in prazni, zato boš začel razmišljati o drugi zgodbi, o tisti, ki jo živiš v tem trenutku. Odtipkal boš Zarjino telefonsko številko in ji sporočil, da si se premislil, vendar boš od nje zahteval, da ti dovoli plačevati najemnino. Ženska bo sprejela novico z navdušenjem. V veliki hiši bo pripravila sobe za tvojo vselitev. Poklical boš svojega prijatelja in pomagal ti bo pri pospravljanju stvari v kartonaste škatle. Odpovedal boš najemnino v malem stanovanju, poravnal račune in odnesel svoje stvari v avto. Odpeljal se boš proti središču mesta in parkiral pred veliko hišo s sivo secesijsko fasado. Po stopnišču se boš dvignil v prostore, v katerih te bodo čakali ženska, sodnik in svetloba. Pozdravila te bo in ti razkazala sobe, ki jih lahko uporabljaš. S svetniškimi kretnjami bo sodelovala pri tvoji vselitvi. Sodnik ti bo izrekel dobrodošlico in diskretno odšel v pisarno na drugem koncu mesta. Zložil boš svoja oblačila, svoje knjige in preostale stvari v omare, na police, v predale, uredil si boš prostor po svoji volji. Ženska bo neprenehoma prihajala v tvojo delovno sobo in ti ponujala pijačo, te spraševala, kaj želiš za kosilo in večerjo, ti pa boš s težavo odklanjal njene predloge. Naenkrat se boš začel zavedati, da si živel odmaknjeno in tiho življenje, ki ga je presekalo novo obdobje. Zvečer se bosta sprehajala skozi glavni mestni drevored in občutil boš neznansko lahkoto bivanja. Pila bosta rdeče vino, ki bo kakor kri kapljalo v kristalne kozarce. Spraševala te bo, kaj želiš, vendar ji ne boš znal izraziti vsebine svojih želja. Vsako jutro ti bo Zarja prinašala kavo v posteljo.

Minilo bo nekaj mesecev, preden se boš navadil na novo življenje v veliki hiši. Kot metulj boš razvil nove vzorce. Izgubil boš kaos, v katerem si se vrtel. Zavrgel boš skrbi, ki so se kopičile pred vselitvijo, a našel boš nove, tuje in prazne. Zbudil se boš v nekem poletnem jutru. Slišal boš zven stenske ure, ki bo kot duh potoval po stopnišču in preplaval vajino spalnico. Pomislil boš, da si izginil skozi svoje lastno telo in da namesto tebe govori svetloba. Drugačna, čudna težnost bo pritiskala na tvojo kri. Ob tebi bo ležala Zarja in po hodniku bodo odmevale sodnikove stopinje. Ko se boš premikal, bo ogenj zamenjal zrak. Takšna bo tvoja nova hoja, brez teže, vendar ugrezajoča se v neznano. Ne boš si mogel pomagati, da ne bi prišteval, odšteval in preračunaval let svojega in njenega življenja. Stal boš pred ogledalom tistega dne, medtem ko se bodo koncentrični krogi dneva ovijali okoli tvojega telesa kot megličasti trakovi. Tvoje prejšnje sence se bodo vračale v drugačnih zaporedjih in pristajale v pisanju. Vedel boš, da nisi nov človek, da si nisi pridobil svobode, in sprijaznil se boš s tem, da je vse skupaj zamenjava, ki si jo sprejel. Kajti postavljen med nove stene boš privzel oblike, ki niso bile tvoje, in v prepleteni zvezi boš spet zaznaval

noža osamljenosti, ki se bosta srečala v tvojem duhu. Izgubljeno bo najdeno in najdeno bo izgubljeno. Poskušal se boš predramiti iz tujega sveta. Spraševal se boš, katera sila, katero čustvo te je za roko pripeljalo v to hišo. Sklonil se boš k ženski, da bi lahko poslušal kaligrafijo vode, ki plivka v njej. Želel si boš pogovora z njo. Vse bo tiho, vendar se bo vate kot ost steklovine zaril krik, ki se bo sprožil. Poiskal boš veliko delovno sobo, obrnil ključ in začel pisati zgodbo o zaporniku.

Isti večer boš ostal sam v veliki hiši. Zarja in sodnik bosta šla na obisk k svojim sorodnikom. Sedel boš pred ekranom, kajti nikakor ne boš našel motiva za zaplet zgodbe. Veliko boš razmišljal o svoji novi odločitvi in spremembah, ki jih ne boš razumel. Spomnil se boš, da se nikoli nisi sprehajal po zgornjem nadstropju, ki je sodnikovo, in da ti je Zarja nekoč odsvetovala uporabo zgornjih prostorov. Premamila te bo radovednost in po stopnicah se boš povzpel v najvišji del hiše. Tvoji zloščeni čevlji bodo gubali rdečo preprogo in te vodili do sodnikove delovne sobe; sedel boš na njegov stol. V hiši bo tiho, slišal boš svoje dihanje in pršenje dežja po strehi. Zunaj bo grmelo in bliski bodo z modrimi žilami osvetljevali prostor. Slišal boš, kako dež biča po oknih, in pomislil boš, kam se je obrnilo tvoje življenje. Nihal boš med zadovoljstvom in nelagodnostjo, kajti nekaj te bo sililo v dvom in bo pritiskalo nate kot suknjič, pretesen v ramenih. Odprl boš predal sodnikove mize, v katerem bodo razrezani časopisni članki, in v kotičku boš zagledal črno pištolo. Začel boš prebirati časopisne odrezke, v katerih bo med drugim pisalo: ... *sodnikovo pričevanje rešilo hčer pred obtožbo umora lastnega moža ... vendar tudi po sojenju še ni jasno, kdo je streljal v pisatelja B. R. ... nekateri trdijo, da se je med zakoncema razvnel spor, ker sta bila v ločitvenem postopku ... njegova nekdanja žena Zarja pa je oproščena krivde po zaslugi edine priče ... pištola, iz katere je storilec streljal, ni bila najdena ...* Videl boš sliko Zarjinega nekdanjega moža v časopisnem članku, gledal boš obrise barvnega portreta, obraz, ki ti bo nenavadno podoben, lice zrelega moža, pisatelja, ki bi lahko bil ti, in ne boš zmogel zaustaviti gubanja čela, prehitrega bitja srca, globokega dihanja. Držal boš v roki pištolo z enim nabojem in strah te bo sten, med katerimi si se znašel. Ob tem boš za hip pomislil, da si ti naslednji, da so bili dogodki vnaprej načrtovani. Spreletela te bo najbolj nemogoča ideja, da si končno našel zgodbo, ki si jo toliko mesecev iskal, in da je ona našla tebe, prav na tem stolu, v tem predalu. Tisto noč ne boš spal, preobračal se boš v postelji in v tvoje predstave se bo vračal obraz pisatelja B. R.

Naslednji dan ju boš našel. Sedela bosta v jedilnici kot vsako jutro, natančno ob isti uri, na istih stoli. V rokah boš imel polna kovčka. Ne

boš zdržal silovite jeze in razburjenja, zato boš igral na odprte karte. Pozabil boš na vljudnost in na to, da si v vlogi podnajemnika. Vate se bo vrnila divja, kaotična narava, ki si jo izgubil z objavo zadnje knjige in s prihodom med stene velike hiše, v kateri vsake pol ure bije ura.

Z arogantno držo jima boš razkril, da veš za črno skrivnost, ki se je zgodila v hiši. Jasno boš pokazal na kovčke v verandi in povedal boš, naj ne skrbita za tvoje stvari, ker so že v avtomobilu. Povedal boš, da ne želiš več živeti z njima, in vprašal, kako je, če nekoga ustreliš v svoji lastni hiši, ali naj bi bil ti naslednja žrtev? Tam ob mizi boš videl stati zmedeno žensko, ki bo zajemala sapo skozi usta, in vprašal jo boš, ali so vse njene žrtve pisatelji, in ko boš ujel sodnikov pogled, mu boš očital molčečnost in zaščito pri umoru.

Videl boš njun začudeni pogled, natančno boš opazoval njune reakcije, ne da bi trenil s svojimi budnimi očmi. Tedaj bo Zarja skrušena, panična, drugačna, ne bo se znala kontrolirati, skodelica bo padla na mizo in prt bo vpil mleko. Zaplavala bo v jok, medtem ko boš ti hladnokrvno prenašal njeno dolgo razlago. Prišla bo k tebi in ti močno stiskala roke, medtem ko se boš ti odmikal njenim kretnjam.

Opravičevala se ti bo, da sta ti hotela danes povedati resnico in da sta se bala, da je ne boš prenesel, da se ju od sojenja naprej vsi sosedi izogibajo, da ni tako, kot piše v časopisih in kot govorijo ljudje, da samo onadva z očetom vesta za resnico. Prosila te bo, da ju ne zapuščaj, da ti nikoli ne bi storila ničesar hudega, da ve, da je to grozna skrivnost, toda da ni tako, kot si predstavljaš ...

Ozrl se boš k sodniku in ga vprašal, kakšna je resnica te velike hiše, zakaj noče v njej prebivati nihče razen tebe, naključnega naivneža, zakaj ni nobenih obiskov.

Stari mož te bo prvič nagovoril z mladim gospodom in s skoraj tresočim se glasom bo začel pripovedovati zgodbo. Pojasnil bo, da ni govoril o skrivnosti, ker te je imel za preobčutljivo dušo. V spominu se bo vrnil v dogodek, ki se je zgodil pred nekaj leti in ki ga s hčerjo vsak dan poskušata pozabiti. Iz njegovih suhih ust boš slišal, da je v tej hiši nekoč res prišlo do streljanja. Omenil bo, da je Zarja streljala v samoobrambi, da se je njen mož pijan vrnil z neke zabave, da jo je nadlegoval, da je bil nasilen človek. Potem, da je hči stekla v njegovo sobo, v kateri je vedno pištola, in da jo je po nesreči sprožila ... Nato, da je bil na sodišču edina priča in da je moral lagati, da storilca ne pozna, da moraš razumeti, da je bila to edina pravna rešitev, da se hči izogne ječi, temu, da bi bila obdolžena po krivem, nihče ne bi verjel, da je bil to strel v samoobrambi.

Stal boš sredi prostorne jedilnice in pogledoval žensko, ki se te bo v solzah oklepala, videl boš srepe sodnikove oči in prazen, utrujen pogled,

njegove skoraj tresočne roke bodo počivale na skodelici čaja, ki ga ne bo izpil. Zavrtela se ti bo vsa preteklost od tvojega prvega srečanja z Zarjo in hiša bo kot vrtiljak. Star mož bo vstal, s težkimi koraki in brez pozdrava bo zapustil hišo. V tvojih mislih bo plaval duh pisatelja, na čigar mestu bi bil lahko tudi ti. Nervoza bo pritiskala na tvojo dušo. V veliki jedilnica bosta ti in ženska, dve nasprotujoči si energiji, ki bosta kot ogenj vršali druga proti drugi, dokler se ne bosta vajina plamena obrnila vsak k sebi. V njenih pogledih in kretnjah bo naraščala želja po odpuščanju, v tebi bosta še vedno kot krempļji ranjene zveri praskala jeza in strah.

Vprašal jo boš, ali je celotno srečanje načrtovala in ali si ti samo nadomestek moškega, ki ga ni več, nekdo, ki zrcali spomin na mrtveca, nekdo, ki lahko opere njeno krivdo.

Zanikala bo tvoje sklepanje in kot nevihta nadaljevala, da je bilo vajino srečanje popolno naključje, višja sila, ki nima nobene zveze s tem dogodkom, da nikoli ne bi načrtno storila česa takšnega, da vama je bilo to usojeno.

Težko boš verjel temu, kar boš slišal. Z mislimi boš že drugje, zato boš rekel, da potrebuješ čas za razmislek, da te je vse skupaj precej iztirilo, da vso noč nisi spal in da se čudno počutiš, kajti ne najdeš več ne pravih besed niti razlogov, da bi ostajal ...

Pograbil boš kovčka in stopil k vratom, ko boš za sabo slišal lom joka, ki bo kakor slap zdrsnil v razelektreni zrak jedilnice, napolnjeval bo porcelanaste skodelice in odmeval po hiši med hladnim marmorjem, se nadaljeval po stopnišču. Njegov zven bo vstopal skozi tvojo hrbtenico do srca kot hladno rezilo in zadnjič boš slišal glas bronaste ure, ki se bo stapljal z zublji tvojih vročih čustev. Kovčka boš odložil v prtljajnik. Iz avtomobila boš videl silhueto ženske, ki stoji ob oknu in gleda proti tebi. Zavil boš skozi gosti drevored in pospešil. Oddaljeval se boš od velike meščanske hiše, nate bo padala temna senca in pomislil boš, da ne bi smel nikomur zaupati. Ne boš se ne obračal niti ustavljal. Čutil boš, da skrivnost raste zdaj v tebi, kot balon v pljučih, da si prevzel nase krvavo rano zločina dveh oseb. In bolj se boš oddaljeval, bolj bo v tvojem spominu lebdela podoba zrele pegaste ženske, ki se ovija okoli tebe. Vendar se ne boš mogel znebiti misli, da si pravkar pustil za sabo najboljšo zgodbo, ki je ne boš objavil. Šele takrat se boš začel zavedati, da si bil zaljubljen v nekoga, ki vsak dan vstaja s črno skrivnostjo.